

**Vänsterpartiet
Västernorrland**

Valplattform landstingsvalet 2018

Regional utveckling

Ett jämlikt Västernorrland för alla - utveckling av hela länet

Vänsterpartiet arbetar för att skapa ett samhälle för alla – inte bara för de rikaste. Och inte bara för storstadsregionerna. Vänsterpartiet i Västernorrland vill vara kraften som bidrar till att hela länet kan leva.

Regional utveckling av Västernorrland syftar till att utveckla vårt län för oss som bor här nu och alla som kommer att bo här i länet. Den regionala utvecklingen är beroende av oss människor och av våra kunskaper. Grunden för den regionala utvecklingen är därför att utveckla demokrati, folkbildning och kultur så att vi oavsett var vi bor i länet kan utveckla och använda alla våra förmågor och kunskaper för att i samverkan med varandra bygga ett jämlikt och jämställt samhälle som är hållbart socialt, ekonomiskt och ekologiskt.

Vänsterpartiet Västernorrland arbetar för att hela länet ska leva och ha jämlika villkor. För en positiv utveckling av landsbygden är det viktigt med en aktiv och långsiktig regionalpolitik som ger länets kommuner likvärdiga möjligheter och garanterar oss service och infrastruktur i hela länet.

Region Västernorrland har ansvaret för det regionala utvecklingsarbetet i länet. Regionen ska aktivt påverka länets infrastruktur och verksamheter för transporter, kommunikation, samhällsservice och vård, utbildning och kunskap, kultur, företagande och civilsamhälle mm. Genom att utveckla dessa och samspelet mellan dem kan vi som bor här och flyttar hit gemensamt förverkliga nya idéer och utveckla länet. Det är också den viktigaste insatsen för att förbättra förutsättningarna för befintliga och nya företag i länet att utvecklas.

För en hållbar utveckling av hela länet med kust och inland, landsbygd, byar och städer måste detta viktiga arbete göras i nära samverkan med andra aktörer som kommuner, näringsliv, utbildningsanordnare, föreningsliv och andra som är viktiga för länets utveckling. En nödvändig förutsättning för att lyckas är att befolkningen och aktörerna har ett högt förtroende för Region Västernorrland och Regionens arbete med de regionala utvecklingsfrågorna.

För att utveckla och bibehålla förtroende är det nödvändigt att det långsiktiga regionala utvecklingsansvaret genomsyrar regionens eget arbete med miljö- och klimatfrågor, kollektivtrafik och transporter, folkhögskolor och andra utbildningsinsatser, kulturen samt även vid planeringen och genomförandet av hälso- och sjukvården.

Den hittills gällande politiken att centralisera och koncentrera verksamheter som behövs i hela länet måste brytas.

Region Västernorrland ska vara en stark och viktig aktör nationellt för att skapa rättvisa förutsättningar för utveckling av Västernorrland och norra Sverige.

Vänsterpartiet vill

- **Utveckla demokrati, folkbildning och kultur som grund för regional utveckling**
- **Utveckla en förtroendefull samverkan med invånare, civilsamhälle, företag och övriga som arbetar för en hållbar regional utveckling**
- **Bryta centraliseringspolitiken**

Regionens förutsättningar

Västernorrland är ett rikt län med stora naturtillgångar inom framför allt jord och skog och förnybar energi, vilket lagt grunden till en stark industri. I länet finns både Mittuniversitet och Umeå Universitet samt väl utvecklad vuxenutbildning och folkbildning. Västernorrland är världsledande inom bioekonomin. Vi har både råvaror och kompetens för att vara ledande i att utveckla en hållbar och cirkulär ekonomi.

Västernorrlands befolkning ökar nu efter att länet under lång tid har tappat invånare. En delförklaring är att länet under de senaste åren har tagit emot ett stort antal nyanlända från andra länder. Många trivs i vårt län och önskar att stanna kvar. Vi ska aktivt ta tillvara de möjligheter som den inflyttningen och kompetensen ger, oavsett varifrån de inflyttande kommer. Regionen behöver arbeta aktivt för att länet ska vara attraktivt att bo i genom goda möjligheter att leva och verka i hela länet.

I förhållande till resten av landet har Västernorrland en mer traditionellt könsuppdelad arbetsmarknad. Det är viktigt att bryta denna könssegregering för att ge alla invånare möjligheter att utvecklas utifrån sina individuella intressen och förutsättningar. Och det är viktigt för att ge länets företag och andra arbetsgivare en bredare bas för rekrytering och kompetensförsörjning och för att fullt ut tillvarata den potential som jämställda verksamheter ger.

De hinder som finns i form av patriarkala strukturer och normer ska aktivt motverkas inom alla sektorer av samhället. Region Västernorrland har ett särskilt ansvar som ansvarig för hälso- och sjukvård och för regional utveckling och som länets största kvinnodominerade verksamhet

Vänsterpartiet vill inom alla delar av det regionala utvecklingsarbetet prioritera insatser för

- **Miljö och klimat**
- **Integration**
- **Jämställdhet**

Miljö och klimat

Klimatförändringen är vår tids viktigaste ödesfråga. Den är en följd av en långvarig utarmning av naturresurser tillsammans med en ständig ökning av konsumtionen. Miljöförstöring och klimatförändringar är en följd av ett ekonomiskt system som sätter profiten högre än hållbarheten, ett system som systematiskt utnyttjar både natur och människor. Vänsterpartiet är det enda partiet som angriper grunden till miljö- och klimatproblemen och arbetar för ett mänskligare och rättvisare ekonomiskt system. Vi är också ensamma om att lyfta fram klass- och könsperspektiven på problemen, t ex att fattiga drabbas hårdare av miljöförstörelse och klimatförändringar. Vi är det röda miljöpartiet.

Vi lever över jordens tillgångar och det måste ändras. Det finns en stark rörelse och folklig opinion för att på allvar påbörja en omställning mot ett mer långsiktigt hållbart samhälle. Det ska alltid vara billigare att välja det miljövänliga alternativet, exempelvis att ta tåget istället för att flyga.

Men vi vet att klimatförändringarna inte går att avvärja med enbart individuella insatser som sopsortering och miljömedveten konsumtion. Det krävs samhälleliga förändringar. När en större andel av ekonomin går till gemensamma investeringar och välfärd istället för ökad privat konsumtion för de som redan har mest blir det enklare att minska utsläppen. Det är de rikaste som genom sitt sätt att leva orsakar störst klimatutsläpp. I ett jämlikt samhälle ökar chansen att alla deltar i omställningen.

Miljöarbetet krockar ibland med ekonomiska mål, men vi menar att för ett långsiktigt hållbart samhälle måste miljö och klimat prioriteras. Klimatmålen måste gå före kortsiktiga vinstintressen.

Ett viktigt mål är att vi även i fortsättningen ska ha tillgång till rent vatten. För att producera vanadin med uran som biprodukt vill kapitalstarka företag starta brytning av alunskiffer intill Storsjön i Jämtland. Detta riskerar vattenförsörjningen också i stora delar av Medelpad. Vänsterpartiet kräver att minerallagen ska ändras så att förbud mot brytning av alunskiffer införs och att det blir möjligt för kommunerna att lägga in veto redan vid prospektering av uran och uran som biprodukt. Region Västernorrland måste aktivt arbeta för att stoppa detta hot mot vårt vatten.

Vi måste utforma en långsiktigt hållbar energiförsörjning baserad på förnyelsebar energi och bli oberoende av olja och kärnkraft snarast, för att klara klimatmålet. Klimatpåverkan av växthusgaserna koldioxid, metan, lustgas och fluorerande växthusgaser behöver minska kraftigt. Det är en stor utmaning men innebär också stora möjligheter. Offentliga aktörer ska ta ledningen i energiomställningen. Det går inte att överlåta till marknaden att lösa problemen vid introduktionen av nya bränslen eller tekniker.

Vänsterpartiet vill se en hållbar utveckling av nya samhällsnyttiga skogsbaserade produkter som ersätter fossilbaserade produkter och bränslen. Västernorrland har goda förutsättningar att vara ledande både nationellt och internationellt i omställningen till en mer klimatsmart verksamhet. Länets goda tillgång till förnybar energi ska tas tillvara. Länet bör sträva efter en hög självförsörjningsgrad av både energi och livsmedel.

Kommuner, regionen och statliga myndigheter bör enas om starka miljö- och energikrav vid om- eller nybyggnation liksom om miljökrav vid upphandling.

Region Västernorrland måste vara en föregångare i länets miljöarbete i de egna verksamheterna. Ett hållbarhetstänk måste genomsyra alla regionens verksamheter. Utifrån detta ska regionen i möjligaste mån använda sig av lokalt producerade varor, ex. vid mathållning. Resor som företas av regionens medarbetare ska främst ske med hållbara transportmedel. Genom att återställa tillgången till basal akutsjukvård i hela länet kan behovet av resor minskas.

Vänsterpartiet vill att en hållbar utveckling ska utgöra ramen för all utveckling Region Västernorrland driver och stödjer.

Vänsterpartiet vill:

- **slå vakt om välfärdssystem och offentliga investeringar för att möjliggöra konsumtion på långsiktigt hållbar nivå**
- **att Regionen aktivt kämpar för att stoppa hotet mot vattenförsörjningen i Medelpad**
- **stödja utvecklingen av skogsbaserade produkter som ersätter fossilbaserade produkter och bränslen**
- **verka för att användning av fossila bränslen minimeras till förmån för förnyelsebar energi**
- **minska behovet av resor inom Region Västernorrlands egen verksamhet**
- **satsa på en effektivare energianvändning**
- **öka upphandling av hållbara närproducerade produkter**
- **verka för att klimat- och miljömål definieras vid upphandling av varor och tjänster**

Miljöanpassad kollektivtrafik

En väl fungerande, utbyggd, klimatsmart och attraktiv kollektivtrafik är en förutsättning för att ställa om till ett hållbart samhälle. Persontransporterna med bil står för en stor del av länets koldioxidutsläpp. Biltrafik bidrar även med buller, hälsofarliga utsläpp såsom partiklar och kväveoxider men också trängsel. Därför måste fler åka kollektivt, i första hand via järnväg och därefter bussar. Samhället ska byggas och planeras med prioriteringen att fotgängare, cyklister och kollektivtrafik går före biltrafiken där dessa trafikslag är realistiska alternativ. Då får resenärerna en drivkraft och möjlighet att välja det miljövänliga alternativet.

För Vänsterpartiet är detta viktigt också för att göra transportsystemet mera rättvist och jämställt. Idag använder kvinnor kollektivtrafiken mest. En utbyggd och väl fungerande kollektivtrafik gynnar därför kvinnor mer än män. Fler män måste fås att välja kollektivtrafik istället för den egna bilen.

Människor väljer att åka kollektivtrafik när det finns tillräckligt många turer för att bli en verklig valmöjlighet för den som ska ta sig från punkt A till punkt B. Linjesträckning behöver ses över och turtätheten öka på många platser i länet. Nya möjligheter måste skapas så att även de som bor på landsbygd och i glesbygd skall kunna använda kollektivtrafiken. Utbyggda pendlingsparkeringsplatser är viktiga för detta. För att lyckas med detta måste resurserna till kollektivtrafiken öka och i första hand användas till att öka utbudet.

För att fler ska välja kollektivtrafiken måste alla som behöver den också ha råd att åka. Vänsterpartiets mål är att kollektivtrafiken på sikt ska bli avgiftsfri. I flera kommuner i länet har vi kunnat driva igenom lägre kostnader eller avgiftsfrihet för ungdomar. Länets Kollektivtrafikmyndighet där Region Västernorrland ingår tillsammans med kommunerna ska underlätta för sådana lokala lösningar.

Vänsterpartiet vill att regionen tillsammans med kommunerna prövar möjligheterna att ta över den regionala och lokala kollektivtrafiken i egen regi för att underlätta effektiv trafikplanering och frigöra resurser till investeringar. Så länge vi har dagens system med upphandlingar måste dessa göras så att trafiken är driftssäker med goda villkor för förarna och övrig personal. Ersättningen till företagen ska bidra till låga biljettpriser – det får inte vara dyrare att åka med Norrtåg än med den regionala trafiken i andra län.

En annan viktig del i en miljöanpassad kollektivtrafik är att trafiken drivs av förnyelsebar energi. Vi vill behålla dagens höga användning av el- och biodrivmedel och fortsätta vidta åtgärder för att minska energianvändningen.

Vänsterpartiet vill:

- **öka kollektivtrafikens andel av persontransporterna**
- **bygga ut kollektivtrafiken så att det blir ett verkligt alternativ för fler resenärer.**
- **tillskapa fler pendlingsparkeringsplatser**
- **underlätta lokala lösningar med sänkta avgifter för grupper av resenärer**
- **att den lokala kollektivtrafiken på sikt blir avgiftsfri**
- **fortsätta arbeta för att minska energianvändningen i våra fordon**
- **att all kollektivtrafik ska drivas med förnybara energikällor där el- och biodrivmedel ska vara dominerande**
- **att kollektivtrafiken ska drivas i egen regi.**
- **verka för en bra arbetsmiljö för förare och annan personal.**

Infrastruktur för goda och miljövänliga kommunikationer

Länets knyts samman genom Norra stambanan, Mittbanan, Ostkustbanan, Ådalsbanan och Botniabanan samt genom Europa- och riksvägar och övriga vägnätet. Kommunikationerna och trafiken har utvecklats, men det har samtidigt tydligt visat att tåg- och vägnätet behöver byggas ut och underhållas bättre. Regionen ska kraftfullt agera för att staten behåller och lever upp till ansvaret för riks- och länsvägar och finansiering av vägnätet på landsbygden. På samma sätt måste staten ta över järnvägsunderhållet och se till att järnvägsnätet fungerar alla årstider.

Den omfattande transittrafiken med fossilberoende lastbilar på E4 måste av miljöskäl föras över på järnväg eller fartyg. Stambanan är en viktig transportled, som måste användas bättre genom att Ådalsbanan rustas för både gods- och persontransporter hela vägen till Långsele. Genom att ett triangelspår byggs i Västerasby/Nyland kan trafiken knytas ihop från Trondheim till Umeå via Mittbanan, Norra stambanan, Ådalsbanan och Botniabanan. Godstrafiken måste äntligen komma igång på Botniabanan.

En annan viktig förutsättning för att utveckla länet är att hela Ostkustbanan får dubbelspår mellan Gävle och Härnösand. Belastningen på Ostkustbanan har under de senaste åren stadigt ökat. Trängseln på spåret gör att tågen idag riskerar att bli stående i väntan på möte. Det är ett statligt ansvar men regionen kan göra betydelsen för Västernorrland och för Sverige tydlig.

Västernorrlands företag är idag beroende av goda flygförbindelser, vilket är ett problem ur klimatsynpunkt. Även om flygplanen kan utvecklas miljömässigt behöver vi minska vårt flygande. I takt med att järnvägsnätet byggs ut och förbättras kan flygtrafiken minska utan att länets kommunikationer med omvärlden allvarligt försämras. Vänsterpartiet vill därför att Region Västernorrland initierar samtal med grannlänerna och staten om den framtida flygplatsstrukturen i Norrland.

På samma sätt ska Region Västernorrland i det regionala utvecklingsarbetet aktivt prioritera och påverka att hela länet får tillgång till bredband med hög hastighet. Det är en nödvändig förutsättning för såväl vardagslivet som arbete och studier. Särskilt på landsbygden kan ett väl fungerande bredbandsnät göra det möjligt att studera och arbeta. Målet för länet att 90% av hushållen och företagen ska ha minst 100 Mbit/s år 2020 får inte uppnås på landsbygdens bekostnad. En utbyggnad av bredbandsnätet ska ske i hela länet, inte bara där det bor flest människor.

Det gamla trådburna telenätet ska inte få avvecklas där det inte finns fungerande bredband. Postgången måste fungera för alla i hela länet, inte minst för företagandets skull.

Vänsterpartiet vill:

- att Region Västernorrland kraftfullt agerar för att staten behåller och lever upp till ansvaret för riks- och länsvägar och vägnätet på landsbygden
- verka för att staten tar över underhållet av järnvägarna och ser till att järnvägstrafiken fungerar
- rusta Ådalsbanan för gods- och persontransporter till Långsele och inför trafik mellan Norra Stambanan och Botniabanan
- verka för att dubbelspåret Gävle-Härnösand påskyndas.
- bevara bussgodset för inlandets transportbehov.
- Initiera samtal om den framtida flygplatsstrukturen i regionen
- påverka att hela länet får tillgång till bredband med hög hastighet

En kultur för alla i länet

Kulturen är till för alla – inte bara några få. Kultur är ingen lyx. Den är en av människans djupaste behov, nödvändig för att få oss att skratta, gråta, tänka efter och ifrågasätta. Det ska vara lätt att utöva och uppleva kultur.

Kulturpolitik handlar om välfärd genom livet i det samhälle vi lever och som vi kan påverka. Kulturen i ett demokratiskt samhälle försvarar varje människas lika värde och värnar de mänskliga rättigheterna. Tanke- och yttrandefrihet utgör en nödvändig grund för ett demokratiskt samhälle där mänskliga möten med fritt meningsutbyte och kommunikation är en grundsten. Kulturen ska vara fri och frispråkig.

Kulturupplevelser innebär möten mellan våra egna och andra människors tankar och känslor – människor som vi kanske aldrig skulle träffa annars. Det gäller såväl möten med den professionella kulturen som möten i en amatörteatergrupp, en sångkör, ett band, en foto- eller målarcirokel. På så vis skapar kulturen förståelse och är en nödvändig del i en livskraftig demokrati.

I dag händer det att kultur tystas och tillrättaläggs, ibland med goda föresatser, ibland med klassförakt, sexism eller hat som grund. De skyldiga är allt från konfliktskygga tjänstemän och klåfingriga politiker till de som inte tror att vi är kapabla att möta obekväma uttryck. Där finns också en organiserad fiende. Idag angrips yttrandefriheten och det fria kulturlivet av extremhögern. Deras kulturkamp syftar till att tysta obekväma åsikter och föra oss tillbaka till en tid då kritik mot makten betraktades som illojalitet mot nationen.

Ett aktivt kulturliv bidrar till en hållbar utveckling. Upplevelser av konst och kultur tär oftast inte på jordens ändliga resurser. Samtidigt bidrar kulturen till en bättre hälsa. Kultur i vården och kultur på recept är verksamheter som Vänsterpartiet vill vidareutveckla.

Vänsterpartiet anser att kulturen ska ingå som en självklar del i all samhällsplanering. Region Västernorrland ansvarar för den regionala kulturen. Kulturen är för alla länets invånare. Kultur förenar människor över gränser, ålder och bakgrund och ska vara tillgänglig för alla. Därför är det viktigt att de regionala kulturverksamheterna – scenkonst, teater, film, dans, musik, bibliotek, hemslöjd, museer, kulturarv, arkiv – finns i hela länet och utvecklas i nära samarbete med kommuner, föreningsliv, studieförbund och fria aktörer. Teater, turnerande utställningar med mera ska nå ut i alla hörn av länet. Digital teknik kan vara ett hjälpmedel för att nå fler. De icke-kommersiella mötesplatser där vi kan utöva och möta kultur måste bli fler.

Länets tradition av att vara en mångkulturell mötesplats ska tas tillvara. Mer fokus ska läggas på kultur som en nyckel till integration och för fler kulturarbetare med olika ursprung. Regionen ska även stödja konst och kulturhistoria som är unik för vårt län.

Kultur och kulturarv är inte främst en exportindustri men är en viktig resurs för regional tillväxt och attraktionskraft. Viktigt är också att belysa vårt samiska kulturarv.

Regionen ska uppmuntra projekt och prioritera aktiviteter som syftar till att aktivera barn och unga, oavsett deras ekonomiska eller geografiska förutsättningar. Sådana sociala investeringar bidrar till bättre uppväxtvillkor och en bättre hälsa.

Möten mellan olika konstformer och mellan tradition och förnyelse ska stödjas. Den regionala kulturen ska både ha verksamhet som väcker lust och är öppen för alla och erbjuda stöd och plattformar för fördjupning och högkvalitativ verksamhet.

Vänsterpartiet vill

- konsekvent försvara konstnärlig frihet och yttrandefrihet
- uppmuntra projekt som syftar till att aktivera barn och unga, oavsett ekonomiska eller geografiska förutsättningar.
- säkerställa att alla barn och ungdomar i länet har råd och möjlighet att möta och skapa kultur och ta del av länets kulturutbud
- utveckla fler icke-kommersiella, alkohol- och drogfria mötesplatser för ungdomar
- att mer fokus ska läggas på kultur som en nyckel till integration
- att regionen ger stöd till konst och kulturhistoria som är unik för vårt län
- utveckla kultur på recept och i vården

Folkbildning för utveckling och demokrati

Vi lever i en komplex och föränderlig värld. För att kunna delta och påverka i ett demokratiskt samhälle krävs idag mer kunskap, inte mindre, om hur samhället fungerar. En skola för ett modernt och demokratiskt samhälle handlar därför inte bara om att utbilda för arbetslivet – det handlar också om allas vår rätt till bildning. Genom bildning växer vår värld och livet blir rikare, bildning ger självkänsla. När kunskapsnivån sjunker försvinner möjligheten till verklig debatt – och i längden möjligheten att ha en livaktig demokrati.

Folkbildning är ett viktigt redskap för att skapa ett mer jämlikt samhälle. Den bidrar till att stärka demokratin och utveckla den enskilda människan, arbetslivet och samhället. De folkbildande institutionerna – studieförbund och folkhögskolor – har en viktig roll att spela för folkbildningen. De skapades en gång för "folket" som inte hade tillgång till högre utbildning. I studieförbundens cirklar och kulturevenemang likaväl som i folkhögskolornas kurser blandas människor med olika etnisk bakgrund och olika förkunskaper och livserfarenheter. Otaliga studiecirklar ger alla oss som bor i länet möjlighet att uttrycka oss via konstarnas och därmed möjlighet att göra sig hörda i samhället. De deltar för att skaffa sig behövliga kunskaper eller för sin personliga utveckling.

Vänsterpartiet värnar om den speciella pedagogik som folkbildningen står för och som innebär en kreativ fristad för människor som inte riktigt passar in i det övriga kunskapssamhället. Men detta kräver samtidigt att avgifterna kan hållas låga. Det kräver en samordning mellan stat, landsting/regioner och kommuner.

Folkbildningen och folkhögskolorna har en viktig roll i det regionala utvecklingsarbetet, som ska utvecklas. Regionens tre folkhögskolor är viktiga för att öka människors möjligheter att få ett arbete men också för att stimulera personlig utveckling och kreativitet. Tillsammans kan de erbjuda bildning och utbildning i hela länet. Inte minst gäller detta för unga vuxna som inte lyckats så bra i gymnasieskolan. Regionen ska fortsätta att utveckla våra folkhögskolor i regionens regi. De ska öka antalet deltagare på de kurser som erbjuds och vara aktiva parter för demokrati- och samhällsutveckling.

Vänsterpartiet vill

- utveckla folkbildningen i länet
- öka stödet till våra folkhögskolor
- att folkhögskolorna ska vara en naturlig plats för regionens kompetenshöjande insatser
- öka antalet kursdeltagare i regionens folkhögskolor

Utbildning och kompetensförsörjning

Vänsterpartiet vill lyfta kunskap för dess egen skull och inte endast den kunskap som det är lätt att se direkt nytta av på arbetsmarknaden. Samtidigt är det viktigt att länets invånare har tillgång till den utbildning som behövs för att kunna arbeta och försörja sig. Företagen och de offentliga verksamheterna upplever också kompetensförsörjningen som ett av de största hindren för utveckling. Utbildning och fortbildning är viktig både för bildning och arbetsmarknadens behov.

Arbetsmarknaden är delad. Många kan inte få ett arbete samtidigt som det är brist på utbildad arbetskraft inom flera områden. Region Västernorrland ska utveckla samarbetet med länets kommuner, staten (främst Arbetsförmedlingen och universiteten), näringslivet och utbildningssystemet för att identifiera behov och initiera de utbildningsinsatser som behövs.

Den regionala kompetensplattformen där alla viktiga aktörer ingår är ett viktigt verktyg för detta. Arbetet syftar till att öka möjligheterna för arbetsökande att få ett arbete och för länets arbetsgivare att hitta arbetskraft med rätt kompetens. En god tillgång till en bra utbildning för unga och goda möjligheter till högre utbildning och kvalificerade yrkesutbildningar även för vuxna är avgörande för den regionala utvecklingen. Genom att underlätta för olika former av utbildning och kompetensutveckling skapas också plattformar för innovation och företagsutveckling.

För att klara kompetensförsörjningen till landsbygden och glesbygden måste samhället aktivt motverka centralisering och urbanisering. En viktig åtgärd är att påverka så att universitetsutbildning och kvalificerade yrkesutbildningar genomförs på fler orter och genom distansoberoende teknik. Vänsterpartiet driver på riksnivå att det ska vara möjligt för de som arbetar i bristyrken att få studielånen avskrivna om de bor och jobbar i glesbygd. Region Västernorrland ska inom den egna organisationen pröva att erbjuda särskilda villkor för att kunna rekrytera och behålla nyckelpersoner.

En viktig målsättning för Region Västernorrland är att de personer som flyttar till länet ges så goda möjligheter att validera och vidareutveckla sin kompetens, alternativt att omskola sig till nya yrken, att de kan leva och arbeta där de väljer att bo i länet.

Vänsterpartiet vill

- **att utbildning och fortbildning bedrivs utifrån behoven av både bildning och kompetensförsörjning**
- **utveckla samverkan med aktörerna inom utbildnings- och kompetensområdet genom den regionala kompetensplattformen**
- **skapa plattformar för innovation och företagsutveckling genom att underlätta för olika former av utbildning och kompetensutveckling**
- **verka för att universitetsutbildning och kvalificerade yrkesutbildningar genomförs på fler orter och genom distansoberoende teknik**
- **pröva särskilda villkor för att kunna rekrytera och behålla nyckelpersoner**
- **utveckla möjligheterna till validering och kompletteringsutbildningar för nyinflyttade som har utbildat sig i andra länder**

Landsbygdsutveckling

Vänsterpartiet anser att alla länsbor oavsett om man bor i stad, i mindre tätorter eller på landsbygden ska ha rätt till goda livsvillkor. Stad och land har ett ömsesidigt beroende. En förutsättning för hållbar utveckling är en levande och produktiv landsbygd, som inte tär på jordens resurser. Det kan aldrig uppnås genom marknadsstyrning. För att åstadkomma detta behövs en tydligare politisk regional styrning och reella verktyg för att åstadkomma förändringar. Landsbygdsutveckling är en integrerad del av den regionala utvecklingen.

Regionen ska bidra till förutsättningar för att alla ska ha både rätten och möjligheten att bo där man själv önskar. Västernorrland har många tillgångar, inte enbart mark och råvaror utan också natur och kulturlandskap där det går att skapa attraktiva boendemiljöer. Det är viktigt är att regionen prioriterar att utveckla såväl stora som mindre företag på landsbygden. Stöd och rådgivning till landsbygdens företag ska utvecklas.

Det är viktigt både att stödja lokal vidareförädling av skogens och jordbrukets produkter och att möjliggöra utveckling av andra tjänster och företag. Vänsterpartiets förslag om en grön investeringsbank gynnar landsbygdens gröna näringar. Utveckling av lokal ekologisk livsmedelsproduktion kan minska transportbehovet samtidigt som konsumenterna får tillgång till mat av hög kvalitet. Länet står väl rustat inför en nödvändig utveckling av matproduktionen och jordbruket i Sverige. Mullkapitalet i jordarna är mestadels intakt till skillnad från industrijordarna söderut. Vi har riklig tillgång till rent vatten. Kylan ger höga värden av omega 3 i växtligheten och minimala behov av insektsbekämpning. Jordarna är sällan eller aldrig besprutade eller konstgödslade.

Vi vill utveckla en hållbar besöksnäring, som kan ge jobb i hela länet och ofta handlar det om små företag. Landsbygdsturismen skapar långsiktiga arbetstillfällen och utvecklar den lokala miljön, varför den behöver få sina intressen bättre beaktade vid planering av markanvändning, skogsbruk och infrastruktur.

Grundläggande samhällsservice med god kvalitet måste finnas tillgänglig i regionens samtliga kommuner. Regionens arbete med infrastruktur, allt från fiber till järnväg, ska skapa möjligheter för de som vill leva och verka i glest befolkade områden att kunna göra det. Informationsinsatserna om de stöd till kommersiell service som finns och som ger möjlighet för fler försäljningsställen att överleva på landsbygden är viktiga. Regionens ska arbeta för att också statens samhällsservice finns närvarande i kommunerna.

Lokal utveckling för hållbarhet

När människor möts och samtalar skapas idéer och lokal utveckling. Bygdegårdar, skolor och ett aktivt föreningsliv är viktiga förutsättningar för social sammanhållning, trygghet och utveckling. Vänsterpartiet vill underlätta för människor att utveckla gemensamma projekt, kooperativ och lokala företag genom att verka för att samordningstjänster för lokal utveckling inrättas i hela länet.

Genom rådgivning, lokala utvecklingsmedel och samordning med offentliga tjänster kan fler hållbara idéer utvecklas. Människor som värnar lokalt hållbar utveckling värnar också miljön. Lokala byutvecklingsgrupper och föreningar kan visa vägen bort ifrån slit och slängsamhället. Lokal utveckling och sammanhållning ökar tryggheten och framtidstron

Vänsterpartiet vill:

- prioritera lokal hållbar landsbygdsutveckling i samverkan med enskilda initiativtagare, kooperativ och föreningar i det regionala utvecklingsarbetet
- bidra till att återföra skattemedel för lokal landsbygdsutveckling
- att stöd och rådgivning till landsbygdens företag utvecklas.
- stödja lokal vidareförädling av skogens och jordbrukets produkter
- prioritera utveckling av lokal ekologisk livsmedelsproduktion
- verka för att samordningstjänster för landsbygdsutveckling inrättas i hela länet
- verka för större möjligheter att upphandla ekologiskt hållbart och lokalproducerat med krav på bra arbetsvillkor och bra djurskydd

Företagande och möjligheter att förverkliga nya idéer

Region Västernorrland har ett viktigt uppdrag att arbeta för att både nya och gamla företag i länet har goda förutsättningar för att utvecklas. Det regionala utvecklingsansvaret innebär att regionen ska bidra till och samordna arbetet för en hållbar utveckling i ett attraktivt län. För Vänsterpartiet är det viktigt att Region Västernorrland har en nära, lyhörd och förtroendefull samverkan med länets företag liksom med övriga aktörer. Regionen ska vara en aktiv pådrivare på den nationella nivån tillsammans med övriga skogs- och norrlandslän.

Västernorrland har en stark industri, som ofta har sitt ursprung i länets stora naturtillgångar. Företagen ligger ofta i framkant i utvecklingen tack vare kreativa medarbetare. Den tekniska och ekonomiska utvecklingen gör att tjänsteproduktionen snabbt ökar både inom de traditionella industriföretagen och i nya branscher. Ökande internationell konkurrens och nya digitala lösningar skapar nya förutsättningar.

I detta läge blir det avgörande att vi som bor och arbetar i länet ges goda möjligheter att utbilda och fortbilda oss så att vi kan bidra till att företagen och de offentliga verksamheterna kan utvecklas. Den kanske mest avgörande frågan är att de personer som flyttat till Sverige de senaste åren ges bättre möjligheter att använda och utveckla sin kompetens som anställda eller som företagare i Västernorrland. Språkundervisning och språkträning, utbildning och validering måste ges nödvändiga resurser, utvecklas och stöddas genom det regionala utvecklingsarbetet i nära samverkan med kommunerna, näringslivet och civilsamhället.

En annan nyckelfråga är att nya och växande branscher och företag får tillgång till kapital. Regionens delägarskap i ALMI Företagspartner Mitt AB ska användas aktivt och offensivt. Vänsterpartiets förslag om en grön investeringsbank skulle innebära stora möjligheter för bioekonomin och landsbygden i länet. Tillsammans med kommunerna och lokala sparbanker ska regionen bidra till att nya kreativa lösningar utvecklas, inte minst i inlandet där investeringar idag försvåras genom bankernas värderingar.

Inom ramen för det regionala utvecklingsansvaret fördelar Region Västernorrland statliga medel för företagsstöd och projektstöd till investeringar, marknadsföring, innovationsutveckling och utbildning i små och medelstora företag. Det finns också medel för att stödja kommersiell service på landsbygden, exempelvis lanthandlare och bensinstationer. Inom ramen för statens regelverk vill Vänsterpartiet prioritera att medlen fördelas jämställt och med klimat- och miljömässig hållbarhet som utgångspunkt.

Nya arbetstillfällen skapas framför allt i de mindre företagen. Det är viktigt att underlätta den generationsväxling som många företag nu står inför samt att underlätta för nya företag.

För att kunna möta de utmaningar vi står inför – till exempel klimatförändringar, segregation, åldrande befolkning, ökad psykisk ohälsa och arbetslöshet – behöver vi förnya vårt sätt att tänka när det gäller innovation. Vi behöver nya idéer, metoder och samarbeten som involverar alla samhällets medborgare och samhällssektorer i lösningen av problemen. Social innovation kan vara varor, tjänster, metoder eller affärsmodeller som fyller sociala behov och löser samhällsutmaningar där just samhällsnyttan är huvudsyftet.

För att social innovation ska kunna ske behövs en breddning av entreprenörskaps- och företagarbegreppen då entreprenörer med nya samhällsnyttiga idéer ofta möter hinder i sina försök till etablering. Affärsmodellerna passar inte in i traditionella sätt att värdera innovationer och företag. Region Västernorrland ska aktivt arbeta för att nya lösningar utvecklas som ger stöd och incitament för att kunna ta tillvara dessa initiativ.

Vänsterpartiets politik för små och medelstora företag syftar till att skapa långsiktighet och goda förutsättningar för hållbar tillväxt. Men också trygghet för den enskilda företagaren och för hans anställda. Den seriösa företagaren ska aldrig behöva konkurrera med oärliga metoder och bluffföretag. Ordning och reda, kollektivavtal och schyssta villkor gynnar företagare som gör rätt för sig. Region Västernorrland ska alltid driva på för att underlätta detta. Det ska vara lätt att göra rätt. Regionen ska också verka för att egenföretagare och personer som kombinerar anställning och eget företagande får ett bättre ekonomiskt skydd när de inte kan arbeta p.g.a. sjukdom.

För Vänsterpartiet är det inget egenvärde att så många människor som möjligt ska vara företagare. Ingen ska tvingas bli företagare för att kunna bjuda ut sin egen arbetskraft till tillfälliga och tidsbegränsade anställningar. Däremot finns det ett värde i full sysselsättning, nya innovationer och inte minst att människor får möjlighet att förverkliga sina idéer. Vi vill bidra till att stärka företagsformer där de anställda äger eller på annat sätt har direkt inflytande över verksamheten. Kooperativa ägarformer gynnar demokratin, eftersom de som arbetar själva äger produktionsmedlen. Datateknik gör det möjligt att organisera produktionen på ett nytt sätt.

Vänsterpartiet vill

- ha en nära, lyhörd och förtroendefull samverkan med länets företag
- satsa på språkundervisning och språkträning, utbildning och validering för nyanlända i samverkan med kommunerna, näringslivet och civilsamhället.
- utveckla nya möjligheter till kapitalförsörjning för nya och växande företag
- prioritera att regionala tillväxtmedlen fördelas jämställt och med klimat- och miljömässig hållbarhet som utgångspunkt
- underlätta generationsväxlingen i företagen
- utveckla nya lösningar för att ta tillvara initiativ till sociala innovationer
- bidra till att det blir lätt för företag att kunna konkurrera med schyssta villkor
- påverka så att företagares ekonomiska skydd vid sjukdom förbättras
- stärka företagsformer där de anställda äger eller på annat sätt har direkt inflytande över verksamheten

Vänsterpartiet Västernorrland

<http://vasternorrland.vansterpartiet.se/>

